№ 126.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

1860.

Zaturdag 20 October.

V. KLEEWENS EN ZOON GOES BOEKHANDEL

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags.
Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is ƒ 3, franco per post ƒ 3,40,
De inzending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens.

UITGEVERS:
DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte, doodbekendmakingen enz. van één tot zes regels ƒ 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent; met 35 cent zegelregt voor elke plaatsing. De betaling geschiedt kontant.
Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel, inhoudende verslag der zittingen van de tweede kamer der Staten generaal, van 16 en 17 dezer, en van den gemeenteraad te Middelburg van 17 dezer.

Editie van vrijdag avond 8 ure.

Aankondigingen
VAN HET RIJK, PROVINCIALE EN GEMEENTEBESTUREN.

AANBESTEDING.

Op vrijdag den 26 october 1860, des voormiddags ten 11 ure zal, onder nadere goedkeuring, door den commissaris des konings in de provincie Zeeland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de gedeputeerde staten, en in bijzijn van den hoofdingenieur van den waterstaat in het 11de district, aan het lokaal van het provinciaal bestuur te Middelburg, worden aanbesteed:

Het bezinken der Westhaven te Neuzen buiten het stortebed der Waaijersluis en het herstellen der aanlegplaats met bazaltmuur aldaar.

Deze aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het bestek ligt ter lezing aan het lokaal van het ministerie van binnenlandsche zaken, aan dat van het provinciaal bestuur van Zeeland, te Middelburg, en op alle zoodanige plaatsen alwaar gewoonlijk de bestekken van waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den vierden en derden dag vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn aan het bureau van den hoofdingenieur van den waterstaat jhr. J. R. T. Ortt, te Middelburg, en bij den ingenieur H. S. J. Rose, te Neuzen.

'sGravenhage, 4 october 1860.

De minister van binnenlandsche zaken,
S. VAN HEEMSTRA.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 19 october.

In het hoofdkiesdistrict Tiel is jl. dingsdag tot lid van de tweede kamer der staten generaal gekozen mr. W. F. O. van Lidt de Jeude, met 615 van de uitgebragte 945 stemmen. De heer van Hoytema verkreeg 218, en de heer mr. J. van Lennep 62 stemmen.

De verkiezing van een lid van de tweede kamer der staten generaal in het hoofdkiesdistrict Leeuwarden, ten gevolge der niet toelating van den heer mr. J. Dirks, is bepaald op dingsdag 30 dezer, en de herstemming des noodig op dingsdag 13 november e. k.

Op zondag den 14 dezer hebben in de gemeente St. Jansteen twee stoute diefstallen plaats gehad. Des morgens omstreeks 6½ uur drong een persoon, zwart vermomd, in de woning van de wed. Seghers, waarin zich op dat oogenblik niemand bevond dan hare behuwddochter, die met haar kind op de schoot zat, als zijnde de overige huisgenooten kerkwaarts. De dief greep haar bij den hals en vorderde het geld af dat zich in een kistje in een der kamers van het huis moest bevinden; de vrouw antwoordde hierop, dat er geen geld in huis was; nadat hij haar vooraf met woorden en daden bedreigd had, snelde hij naar de kamer alwaar naar zijne meening het geld moest zijn. — De vrouw daarop hulp willende inroepen, werd tegengehouden door een insgelijks vermomd persoon, die aan de deur post gevat had, en in hare woning teruggedrongen onder bedreiging, wanneer zij zich niet stil hield, haar met een mes dat de boosdoener in zijn hand had, te zullen vermoorden. Nadat de eerstgenoemde dief, die in de kamer gesneld was, zich van de gelden, naar men verhaalt p. m. 300 francs, meester gemaakt had, kozen beiden het hazenpad.

Men kan zich ligt den indruk verbeelden, dien het gebeurde op de vrouw gemaakt heeft, zich van de gelden die door arbeid en vlijt verkregen waren, te zien berooven. Het ware te wenschen dat het der justitie, die daartoe alle pogingen in het werk stelt, mogt gelukken de daders te ontdekken.

De tweede diefstal had plaats tusschen zondag en maandag nacht. Naar men zegt hadden zich 2 personen laten opsluiten in de woning van den heer F. Badts, secretaris en gemeenteontvanger aldaar. Nadat de bewoners in diepen rust waren, zijn de dieven in de slaapkamer van dien heer geslopen, waaruit zij een koffertje, waarin nog al vrij wat geld aanwezig was, hebben ontvreemd. Bij hun verlaten van het huis werden de bewoners uit hunnen slaap gewekt, doch te laat. De dieven waren verdwenen. Alle pogingen werden in het werk gesteld om hen te achterhalen; zelfs werd er alarm geluid, waardoor alle bewoners van het dorp op de been werden gebragt, maar niettegenstaande dit alles is het niet gelukt de daders te ontdekken; 's maandags morgens werd in de Rijkstraat, nabij den heikant, het koffertje waarin zij nog eenige centen hadden gelaten, gevonden. Bereids heeft huiszoeking plaats gehad, die tot geen gewenscht gevolg geleid heeft.

(*Sluisch weekblad.*)

Uit Aardenburg schrijft men dat de spoorweg van Gent op Eecloo met januarij zal kunnen geopend worden. Belemmeringen in de overbrugging van het kanaal van Neuzen hebben dat werk tot heden vertraagd. Men zal dus van Aardenburg in 10 uren te Rotterdam kunnen zijn, welke afstand met 1 uur vermindert, zoo de spoorweg van Eecloo en Maldegem op Brugge doorgaat.

De gemeenteraad van Sas van Gent heeft zich bij adres tot Z. M. den koning gewend om een rijkssubsidie voor den aanbouw van een nieuw schoollokaal.

In den vroegen morgen van den 12 dezer maand is in zee in de nabijheid van het Brouwershavensche zeegat, door het kloekmoedig en menschlievend gedrag van de bemanning der Goereesche loodsboot no. 12, gevoerd door den fungerenden schipper Am. Hans, met groot levensgevaar, gered geworden de equipage van de fransche schooner Aimé Desiré, gezagvoerder Allain, komende van Noorwegen geladen met hout, en bestemd naar Bordeaux; bestaande die equipage uit den gezagvoerder en vijf schepelingen. (*Ned. staatscourant.*)

Het gentsche dagblad Beurzencourant beweert dat de overvloedige regen, die gedurende het geheele jaar gevallen is, eene zeer heilzame werking op den toestand van de Schelde heeft uitgeoefend. Men weet dat de verzanding van die rivier in den laatsten tijd op eene onrustbarende wijze toenam, en nu is er sedert kort in de bedding eene merkbare verdieping gekomen. Bij den Ouden doel, waar verleden winter maar 11, 12 en 13 voet water was, wordt thans meer dan 21 voet gepeild. Ook op de reede van Antwerpen vertoont zich een dergelijk verschil.

Uit Overijssel schrijft men aan de Arnhemsche courant het volgende:

„Men zegt dat bij de regering het plan in overweging zou zijn om het tegenwoordige bedelaarsgesticht te Ommerschans op te heffen, de heerlijke en weelderige landerijen te verkoopen en vervolgens al de daar verpleegde personen te verplaatsen naar de gestichten te Veenhuizen, ten einde aldaar voortaan alles te vereenigen. Onder de redenen, die tot dezen maatregel zouden leiden, noemt men o. a. dat, daar zich thans te Ommerschans geene veenderijen meer bevinden, men alle brandstoffen moet koopen, terwijl men daarvan te Veenhuizen overvloed heeft. Ook zouden de tegenwoordige vele transportgelden tot deze opheffing bijdragen. Wat daarvan echter ook zij, wanneer men tot de opheffing en den verkoop overging, dan zullen de schoone en uitgestrekte gronden ongetwijfeld veel opbrengen. Wij hebben hooren begrooten, dat daarop tusschen de 40 en 50 groote boerenplaatsen kunnen gezet worden."

Het Institut polytechnique universel te Parijs heeft dezer dagen een eerediploma uitgereikt aan den hoogleeraar dr. S. Bleekrode te Delft, corresponderend lid van het instituut, voor zijne letterkundige en wetenschappelijke werken.

Aan de Amsterdamsche courant wordt geschreven, met betrekking tot de ingediende klagt tegen den heer A. P. A. du Cloux, waarvan de Nieuwe rotterdamsche courant dezer dagen melding maakte, dat door omstreeks 200 toehoorders van de te Raamsdonk uitgesprokene leerrede, eene verklaring, onder aanbod van eede, aan den minister van justitie is opgezonden, ter betuiging dat naar hun oordeel door dien predikant geene uitdrukkingen zijn gebezigd, kwetsend of beleedigend voor Z. M. den koning of zijn huis.

Volgens het brusselsche weekblad De verbroedering, heeft het bureau van het jongste letterkundig congres, den volgenden brief aan den belgischen minister van binnenlandsche zaken gerigt:

„Wij hebben de eer uwe excellentie, namens het VIde nederlandsch taal- en letterkundig congres, dank te betuigen èn voor hetgeen uwe excellencie in het algemeen tot opluistering van dat congres wel heeft gelieven te doen, èn bepaaldelijk voor de aanzienlijke boekgeschenken, welke het congres van wege uwe excellentie zijn aangeboden.

„Hoewel wij, Nederlanders, reeds sedert lang in den minister Rogier erkennen den voorstander van al wat edel en goed is, den beschermer van kunsten en wetenschappen, stellen wij dit vernieuwd bewijs van uwer excellentie's ingenomenheid met de nederlandsche letterkunde op den hoogsten prijs; dit te meer, omdat wij daarin ook vermeenen te zien eene waardering onzer pogingen, om de nederlandsche taalcongressen te doen zijn, blijvende gedenkteekenen van den vooruitgang en bloei van Neerlands taal- en letterkunde.

„Wij zullen ons de vrijheid veroorloven, uwe excellentie binnen kort een exemplaar aan te bieden der handelingen van het genoemde congres, waaruit uwe excellentie de overtuiging zal erlangen, dat de dagen van 11, 12 en 13 september ll., niet slechts vruchtbaar geweest zijn voor onze taal- en letterkunde, maar ook bovenal daarom merkwaardig, omdat zij, naar ons bescheiden oordeel, in hooge mate zullen hebben bijgedragen, om den vriendschapsband tusschen Belg en Bataaf naauwer toe te halen."

Te Katwijk aan den Rijn, in de zanderij van den heer Westerbaen, zijn onlangs weder oude overblijfselen, zoo wel romeinsche als frankische, gevonden.

Men schrijft uit Maastricht aan de Utrechtsche courant.

Men verneemt dat het verzoek om gratie van den beruchten Nathan, door het provinciaal geregtshof van Limburg ter dood veroordeeld, wegens het plegen van moord op zijne schoonmoeder de weduwe Dreessens, is afgeslagen.

De commissie voor de oprigting van den zoölogischen tuin te 's Hage, zal aan het gemeentebestuur den afstand vragen van het terrein langs den Scheveningschen straatweg, om daarna eene negotiatie uit te schrijven van 40 tot 75 mille. Men is voornemens zich geene vleeschetende dieren aan te schaffen, en die alleen bij uitzondering als geschenk aan te nemen.

Benoemingen en besluiten.

RIDDERORDEN. Vergund aan dr. J. J. van Oosterzee te Rotterdam, het dragen der ridderorde van de Poolster van Zweden en Noorwegen; aan den minister van oorlog jhr. E. A. O. de Casembroot, de onderscheidingsteekenen van groot-officier der Leopoldsorde van Belgie.

DEPARTEMENT VAN OORLOG. Op verzoek eervol ontslag verleend met pensioen, onder dankbetuiging, aan den commies bij het departement C. J. Hupschers.

KOLONIEN. Op verzoek eervol ontslag verleend uit de dienst, met pensioen, aan Zr. Ms. adjudant in buitengewone dienst C. P. Schimpf, generaal-majoor bij de landmagt in Nederlandsch Indie, met voorbehoud hem later weder in dienst te stellen.

Kerk- en schoolnieuws.

Ter voorziening in de vacature, heeft de kerkeraad der hervormde gemeente te Hulst woensdag het volgende twaalftal en zestal predikanten gevormd. Twaalftal, de heeren H. S. Balsem, te Nootdorp; J. F. van Bingsbergen, te den Hoek; L. van Daelen, te St. Philipsland; J. F. van Dijk, te Overschie; C. Giltay, te 's Heer Arendskerke; H. A. C. Denier van der Gon, te Soeterwoude; K. Heringa jr., kandidaat; G. J. van Lakerveld, te Vlierlingsbeek; M. Lotz, te Pijnakker; A. van der Mey, te Kerkwerve; J. C. W. Quack, te Brakel, en K. H. Ter Winkel, te Sas van Gent. Zestal, de heeren: Balsem, van Binsbergen, van Dijk, Heringa, van der Mey en Quack.

— De algemeene kerkeraad der nederduitsche hervormde gemeente te Utrecht, heeft in zijne vergadering van ll. dingsdageen zestal gemaakt voor het beroepen van een predikant. Daarop zijn geplaatst de heeren predikanten: Adriani te Rotterdam, Jorissen te Hattem, de Graaf te Apeldoorn, Gildemeester te Scheveningen, Kits van Heyningen te Deventer, en Hoog te Bolsward.

Marine en leger.

De luitenant ter zee 2e klasse C. J. Smith, thans non-actief, wordt met 1 november geplaatst op Zr. Ms. wachtschip te Amsterdam.

Oost-indische kolonien.

Omtrent den reeds in ons vorig nommer, naar aanleiding van een telegram, medegedeelden opstand onder de troepen te Samarang, wordt door de Javasche courant o. a. het volgende gemeld. In den avond van den 17den augustus is een opstand uitgebroken onder de europesche troepen in de wurtembergsche kazerne te Samarang, waardoor de vreedzame burgerij dier stad aan de vreeselijkste gevaren is blootgesteld geweest. Van 9 uur 's avonds tot 3 uur in den morgen hebben de zaamgezworenen zich staande gehouden en getracht het cordon te doorbreken, dat dadelijk door inlandsche barissans en de schutterij om de kazerne getrokken was. Na een hevig gevecht is men de opstandelingen meester geworden; negen hunner waren gedood, veertien gewond, en twee en veertig werden in arrest genomen.

Ten gevolge van de afkondiging der krijgswet is onverwijld een krijgsraad belegd, en reeds op den 20 zijn vijf en dertig muitelingen opgehangen. Die strafoefening is vreeselijk, maar zij was naar ieders overtuiging, tevens noodzakelijk.

(Geen der latere tijdingen bevestigt echter het berigt van die parate executie van 35 der belhamels.)

Uit onderschepte correspondentien zoude blijken, dat gelijktijdig met den opstand te Samarang een andere te Ambarawa en een derde te Djocjocarta had moeten uitbreken. Nog loopt het gerucht dat ook te Soerabaya een dergelijk complot ontdekt zoude zijn.

Op laatstgemelde plaats zou het in de lucht springen van het buskruidmagazijn het sein tot den opstand geven, doch gelukkig is dit nog verijdeld.

Te Samarang is men uiterst tevreden over de uitmuntende houding van de amboinesche compagnie, van welke twee onderofficieren in het gevecht tegen de opstandelingen zijn gesneuveld.

Aan een heer die toevallig de kazerne passeerde, werd het paard onder zijn lijf doodgeschoten, en hij zelf stortte bewusteloos neder, zoo dat men voor zijn leven vreest.

Men maakt de opmerking dat al de oproerlingen Zwitsers zijn, en het wordt hoog noodzakelijk dat de nederlandsche regering naauwkeuriger toezie op de uit te zenden vrijwilligers, daar men thans reeds meer staat kan maken op de inlandsche dan op de europesche troepen.

— Van Soerabaya wordt gemeld dat op den 6 augustus veertien infanteristen en drie kavaleristen, allen Europeanen, gewapend waren gedeserteerd, doch drie der eersten zijn reeds in de assistent-residentie Modjokerto gearresteerd, bij welke gelegenheid twee hunner kameraden door lansteken der inlanders zijn gedood.

— De telegrafische gemeenschap van Batavia met Singapore was nog steeds gestremd.

— Van Bandjermasing ontvangt het Bataviaasch handelsblad het volgende berigt dd. 11 augustus: De opstandelingen waren in grooten getale in de nabijheid van Amonthay vereenigd, alwaar door hen eene groote benteng opgeworpen was. Een sterke kolonne, onder bevel van den majoor Koch, vertrok voor eenige dagen derwaarts; nadere berigten worden te gemoet gezien.

Een groot aantal europesche soldaten is van Batavia naar Bandjermasing ingescheept. Men beweert dat de majoor Verspijck versterking zou hebben aangevraagd.

— Den 21 augustus heeft zich een zwitsersch soldaat te Meester-Cornelis door een geweerschot van het leven beroofd.

— Volgens mededeeling van P. C. van der Meulen, gezagvoerder van de nederlandsche bark Soolo, heeft hij op zijne reis van Sanghae naar deze haven, in de nabijheid van het eiland Lord North, eenige inlandsche praauwen, op genoemd eiland te huis behoorende, langs boord gekregen, die hem voor messen, hoepels, ijzer en andere kleinigheden, van klappers, visch-lijnen enz. voorzagen.

De inlanders, met welke hij volstrekt niet kon spreken, daar hij hunne taal noch zij maleisch verstonden, hadden bij zich twee menschen die hem in het maleisch aanspraken. Toen hij deze vroeg wie zij waren, verhaalden dezen met acht personen tot eene praauw te hebben behoord, welke door storm en onweder was reddeloos geworden, zoo dat zij gedurende verscheidene dagen op Gods genade hadden rond gedreven, en eindelijk op genoemd eiland waren vervallen, nadat twee hunner van honger en ongemak waren omgekomen. Het aanbod van den gezagvoerder om hen naar Batavia mede te nemen, namen zij gretig aan. De gezagvoerder van der Meulen liet hun derhalve een eind touw toewerpen om zoo doende over te komen, doch naauwelijks hadden de inlanders bespeurd wat zijn doel was, en had een Maleijer het eind touw aangepakt, of op een zeker geluid verlieten alle praauwen eensklaps de zijde van het schip, en riepen de Maleijers hem toe, dat de inlanders hun de vrijheid niet wilden geven, daar zij aan land als slaven gebruikt en slecht behandeld werden, en slechts nu en dan één hunner met de praauwen moest mede gaan om als tolk te dienen.

Volgens hun zeggen behoorden zij, zoo wel als de praauw, welke zij verloren hadden, te Menado te huis.

De noodige maatregelen zijn genomen om deze Maleijers zoo mogelijk uit hunne slavernij te verlossen.

— Ten slotte van een uitgebreid berigt, nopens de krijgsverrigtingen in de zuid- en oosterafdeeling van Borneo, wordt het volgende gemeld: „Ofschoon de aanwezige krijgsmagt voldoende is om de opstandelingen die zich nergens meer ernstig tegen onze troepen verzetten, te vervolgen, zullen ten overvloede drie compagnien versche troepen van Sourabaya naar het tooneel des oorlogs vertrekken om het dempen van den opstand te bespoedigen.

— Betreffende het gymnasium Willem III is thans nader mede tedeelen, dat, terwijl op den 11 julij, toen als tijdstip van opening bepaald was 1 september aanstaande, aanvragen waren voor 29 plaatsen als in- en 3 als externes (zijnde dit aantal veertien dagen later aangegroeid tot 52 voor in- en 4 voor externes), bedoelde aanvragen reeds geklommen zijn tot 70 voor in- en 2 voor externes.

— De gouverneur generaal heeft een ernstig onderzoek ingesteld naar de plaats gehad hebbende verwoesting van rietaanplant te Cheribon, en is daartoe op 17 dezer op die plaats blijven vertoeven in stede van zich, gelijk het plan was, op dien dag te begeven naar Paliemnang.

— De staat van orde en rust liet in de Wester afdeeling van Borneo gedurende de maand julij niets te wenschen over.

Verkoopingen en aanbestedingen.

Gisteren is ten raadhuize dezer gemeente in het openbaar verpacht het gedurende het jaar 1861 te heffen tolgeld op den straatweg tusschen Middelburg en Vlissingen. De beide tolboomen zijn daarbij te zamen verpacht voor f 1810, aan A. Monje, te Vlissingen. Deze som is f 129 meer dan voor het loopende jaar, en f 847 meer dan voor 1859.

— Den zelfden dag zijn alhier verkocht twee huizen en erven, als: I. Een huis en erve in de lange Gortstraat, K no. 24, verkocht voor f 2025. II. Een huis en erve in de lange Gortstraat, K no. 332, verkocht voor f 1040.

Burgerlijke stand.

In de maand september jl. zijn in de registers van den burgerlijken stand ingeschreven:

Te Middelburg, 3 huwelijken; 34 geboorten, als 16 zoons en 18 dochters; 14 sterfgevallen, als 7 van het mannelijk en 7 van het vrouwelijk geslacht. Levenloos geborenen 1.

Ouderdom der overledenen: beneden het jaar 4, en van 1 tot 5, 0. 5 tot 10, 0. 10 tot 15, 0. 15 tot 20, 1. 20 tot 25, 1. 25 tot 30, 0. 30 tot 35, 3. 35 tot 40, 1. 40 tot 45, 1. 45 tot 50, 1. 50 tot 55, 1. 55 tot 60, 0. 60 tot 65, 0. 65 tot 70, 1.

Te Vlissingen, 4 huwelijken; 33 geboorten, als 21 zoons en 12 dochters; 15 sterfgevallen, 7 van het mannelijk en 8 van het vrouwelijk geslacht (waarvan 8 elders zijn overleden.) Levenloos geborenen 1.

Ouderdom der overledenen: beneden het jaar 5, en van 1 tot 5, 1. 5 tot 10, 3. 10 tot 15, 0. 15 tot 20, 0. 20 tot 25, 0. 25 tot 30, 1. 30 tot 35, 0. 35 tot 40, 0. 40 tot 45, 0. 45 tot 50, 1. 50 tot 55, 0. 55 tot 60, 1. 60 tot 65, 1. 65 tot 70, 0. 70 tot 75, 1. 75 tot 80, 1.

Te Zierikzee, één huwelijk; 29 geboorten, als 12 zoons en 17 dochters; 14 sterfgevallen, 7 van het mannelijk en 7 van het vrouwelijk geslacht.

Ouderdom der overledenen: beneden het jaar 7, en van 1 tot 5, 1. 5 tot 10, 1. 40 tot 45, 1. 55 tot 60, 1. 60 tot 65, 1. 70 tot 75, 1. 75 tot 80, 1.

Te Goes, 5 huwelijken; 28 geboorten, als 13 zoons en 15 dochters; 10 sterfgevallen, 4 van het mannelijk en 6 van het vrouwelijk geslacht. Levenloos geborenen 1.

Ouderdom der overledenen: beneden het jaar 6, en van 1 tot 5, 3. 40 tot 45, 1.

Thermometerstand.

17 oct. 's av. 11 u. 48 gr.
18 „ 's morg. 7 u. 50 „ 's midd. 1 u. 54 gr. 's av. 11 u. 48 gr.
19 „ 's morg. 7 u. 54 „ 's midd. 1 u. 56 gr.

Buitenlandsche tijdingen.

Engeland.

Londen 15 october. Het aan den graaf van Parijs nabij Claremont op de jagt overgekomen ongeluk schijnt geene ernstige gevolgen te zullen hebben; althans het gebroken regterbeen is terstond weder gezet en de toestand van den prins is zoo gunstig als mogelijk.

— Een bij The times ontvangen telegram uit Napels meldt, dat de prodictator en het ministerie hun ontslag hebben genomen, terwijl Garibaldi verlangt dat in Napels en op Sicilie de vertegenwoordigende vergaderingen zamenkomen om den uitslag der over de aanhechting te houden volkstemming te bekrachtigen. Er heerschte volgens dat berigt gisting te Napels, en de stad werd door patrouilles doorkruist.

— Aan The morningherald wordt den 10 dezer het volgende uit Berlijn geschreven: „Thans kan ik u, zonder eenige vrees voor tegenspraak, verzekeren dat lord John Russell, gedurende zijn verblijf te Coburg, dagelijks bezig geweest is met het afzenden van depêches naar Berlijn en Petersburg, en zelfs naar Weenen, om tot de stilzwijgende, indien al niet officieële erkenning der door Piemont en de dat land behulpzame omwenteling in de verschillende staten van het italiaansch schiereiland volbragte feiten te nopen."

— De stoomboot Europa heeft te Queenstown berigten uit Boston tot 3 en uit Halifax tot 5 dezer aangebragt. De prins van Wallis was te Pittsburg aangekomen en luisterrijk ontvangen.

Den 3 augustus is te Lima het standbeeld van Christophorus Columbus onthuld, hetwelk in Italie was vervaardigd.

Duitschland.

Weenen 16 october. De Oesterreichische Zeitung zegt dat de graven Nadasdy en Thun besloten hebben hun optslag uit het ministerie te nemen.

— Het oostenrijksche gouvernement maakt groote aanstalten om Venetie tegen eenen aanval, inzonderheid van de zeezijde, te kunnen verdedigen. Een schrijven uit die stad van den 7 dezer, door de Augsburgsche Algemeine Zeitung medegedeeld, meldt dat er eene drijvende batterij van zestien stukken, alle van ongemeen zwaar kaliber, vervaardigd was om tot verdediging der haven te dienen. Een ander berigt uit Venetie, van den 13 zegt: „Er zijn hier drie nieuwe forten gebouwd en met gegroefd geschut gewapend, om den ingang der haven van de venetiaansche kust zijn mijnen aangelegd, welke door middel van electriciteit ontbranden en dienen moeten om het landen van vijanden te beletten."

— De Ostdeutsche Post en Die Presse laten zich in scherpe bewoordingen uit over de arrestatien van een groot aantal personen uit verschillende deelen der monarchie. Zij noemen die handelingen der oostenrijksche regering willekeurig en onwettig, en waarschuwen haar op dien weg niet voort te gaan; zij voegen er bij dat Oostenrijks goede naam in het buitenland daardoor werd benadeeld. Wanneer men in aanmerking neemt, dat het bestaan der bladen in Oostenrijk van het goeddunken der regering afhangt, dan is zoodanige verklaring een feit, dat opmerking verdient.

Berlijn 17 october. De half-officiële Preussische Zeitung van heden zegt in een hoofdartikel, over de in Coblenz plaats gehad hebbende zamenkomst van den prins regent en koningin Victoria en van pruissische en engelsche ministers, onder anderen het volgende: „De hartelijke vriendschapsbetrekkingen, welke tusschen Engeland en Pruissen altijd bestaan hebben en steeds zullen blijven bestaan wanneer die landen

[illegible] ware belangen niet willen miskennen, hebben door de zamenkomst te Coblenz, door de ernstige wisseling van gedachten die aldaar tusschen de eerste staatsmannen der beide landen is gehouden, dieper wortel geschoten en in vastheid en ingebreidheid gewonnen. Naar mate de stand der betrekkingen van het europesche statenstelsel tegenwoordig meer ingewikkeld is, des te grooter voldoening verschaft het, de in Coblenz [illegible] zienswijze [illegible] mogen constateren." Ten slotte zegt het bedoelde artikel: „Terwijl de zamenkomst in Warschau ten blijke strekt van Pruissens goede verstandhouding met zijne oostelijke naburen, bewijst de gelukkige uitkomst der Coblenzer conferentien, dat Pruissen de hoogst gewigtige belangen, die het met Engeland verbinden, weet te behartigen."

Frankrijk.

Parijs 16 october. Onlangs is gemeld dat de uitgewekene Polen, die in Frankrijk en Engeland verblijf houden, gezamenlijk een adres aan de te Warschau zamenkomende souvereinen [illegible] en daarin op wederoprigting der poolsche nationaliteit [illegible] willen. [illegible] vermeent men dat dit adres werkelijk opgesteld en in het laatst der vorige week naar zijne bestemming gezonden is.

— De dagbladen hebben dezer dagen tegengesproken dat Frankrijk en Sardinie aan het pauselijk gouvernement geldelijke subsidien zou hebben aangeboden. Wat aanleiding tot dit gerucht kan hebben gegeven, zou zijn dat de keizer den paus, door tusschenkomst van den heer de Grammont, onvoorwaardelijk een bedrag van 10 millioen heeft aangeboden.

— Er wordt veel gesproken over een vertrouwelijken brief, dien keizer Napoleon dezer dagen aan den keizer van Rusland zou geschreven hebben.

Ook wordt er herhaaldelijk gewag gemaakt van eene reis, welke prins Napoleon eerlang naar Algerië zou doen en waartoe hij door den keizer zou zijn aangespoord.

— Het vertrek van den pauselijken nuntius, den heer Sacconi, van hier geeft bij voortduring stof tot het gerucht dat er een vredebreuk op handen is tusschen den heiligen stoel en onze regering. Men zegt dat het afscheidsgehoor, hetwelk Sacconi bij den keizer had, uitermate koel was, en dat eerstgenoemde het niet dan noode gevraagd heeft, om niet te kort te komen aan de in de diplomatieke wereld voorgeschrevene gebruiken.

Italie.

De commissie uit den sardinischen senaat, aan welke het reeds door de vertegenwoordiging goedgekeurde wetsontwerp betrekkelijk de aanhechting van het koningrijk Napels is verzonden, heeft tot rapporteur benoemd den heer Matteucci. In het door hem opgemaakte verslag wordt de staatkunde van het gouvernement, zoo wel ten opzigte van den algemeenen toestand van Italie, als ten aanzien der teedere kwestien met betrekking tot Rome en Venetie, volkomen goedgekeurd. „Er is geen vrijheid, geen onafhankelijkheid, geen vrede voor Italie bedenkbaar," zegt hij verder, „wanneer Venetie niet vrij en italiaansch is. Geheel Italie zoo wel als de katholieke wereld zullen voorts den koning dankbaar zijn voor de pogingen, welke hij zal aanwenden met het doel om de onderscheiding, aan het hoofd der kerk verschuldigd, in overeenstemming te brengen met de vrije instellingen van het koningrijk." [illegible] het wetsontwerp eenvoudig aan te nemen.

— De gezant van Napels te Turyn heeft bij eene nota van den 7 dezer aan den heer di Cavour verklaard, dat hij, na den inval der sardinische troepen in het napelsche grondgebied, niet langer te Turyn kon blijven, daar dit met de waardigheid van zijne siciliaansche majesteit en met de voor het verkeer [illegible] aangenomen gebruiken strijdig zou zijn. [illegible] tegen het binnen dringen der sardinische troepen in het rijk van zijnen souverein.

— De laatste berigten uit Napels melden dat het cijfer der sardinische troepen [illegible] aangekomen, 14,000 man bedraagt, en dat deze troepen zich naar Caserta zouden begeven, dadelijk na dat [illegible] Victor Emmanuel, die elk oogenblik in de hoofdstad verwacht wordt, in oogenschouw zullen zijn genomen. De sardinische troepen, die over land [illegible], worden te Isernia bijeengetrokken. Het hoofdkwartier is reeds gevestigd te Campo-Bassa, de hoofdplaats [illegible] Molise, grenzende aan de Terra di Lavoro, aan [illegible] Ulteriore en Citeriore. Het sardinische leger zal, [illegible] hebben, naar Venafro oprukken en de [illegible] (waar de rivier doorwaadbaar is) over[illegible] deze beweging gelukt, is de napolitaansche linie [illegible] zal Capua zich moeten overgeven.

— [illegible] is de russische gezant te Turyn te[illegible] prins Gortschakoff aan den [illegible] zijne passen gezonden.

[illegible] vereischt nader bevestiging, en heeft reeds tegenspraak uitgelokt bij het dagblad La patrie, hetwelk zelfs het bestaan van een protest door de russische regering tegen Sardinies handelwijze volstrekt ontkent.

Volgens een ander verspreid gerucht, zou Sardinie geprotesteerd hebben tegen de bezetting van sommige plaatsen in de kerkelijke staten door fransche hulptroepen van den paus, bij welker aankomst de piemontesche zich hebben moeten terugtrekken. Ter zelfder tijd zijn er, naar men verzekert, deputatien uit die steden vertrokken om keizer Napoleon te gaan verzoeken dat zij niet weder voor goed onder de pauselijke overheersching zullen gesteld worden.

— Men zegt dat Garibaldi, zoo dra de volksstemming uitspraak zal gedaan hebben omtrent de aanhechting, het dictatorschap in handen van Victor Emmanuel zal nederleggen en den titel aannemen van opperbevelhebber der strijdkrachten van Zuid Italie. La patrie voegt daarbij dat de generaal zich van dat tijdstip af uitsluitend zal bezig houden met het organiseren van een oorlog, die in de aanstaande lente zal uitbarsten en waarvoor hij een beroep zal doen op de vrijwilligers van geheel Europa.

— Volgens een telegram uit Napels had de fransche admiraal Lebarbier de Pinan geweigerd om de blokkade van Messina en Gaëta door Garibaldi te erkennen. Als een gevolg daarvan zou de fransche stoomboot Proteus reeds zijn genomen.

Spanje.

Madrid 17 october. Bij de aankomst van de koningin aan de Puerta-del-Sol, heeft een jong mensch, die met een klein pistool gewapend was, op H. M. willen schieten, maar het schot is niet afgegaan. Men vermoedt dat die persoon krankzinnig is.

Zeetijdingen.

Het schoonerkofschip *Catharina*, gez. M. H. Hackenberg, den 11 dezer na hevige stormen doorgestaan te hebben, te Bridlington binnengeloopen, is den 15den weder van daar vertrokken en den 16den te Sunderland aangekomen.

— Den 18 dezer is van de reede van Veere naar zee gezeild, het schoonerschip *Catharina Elisabeth*, gez. T. D. de Ruiter, met hooi, naar Leith.

— Sedert 16 dezer zijn ter reede van Vlissingen gepasseerd, bestemd voor Antwerpen: *Helgesen*, gez. H. G. Kruuse, *Jane*, gez. Lightfoot, beiden van Londen; *Hooite Wichger*, gez. H. J. Klaassen, *Wilhelmina*, gez. Braat, *Mahlon Williamson*, gez. Satterthorth, allen van Buenos Ayres; *St. Pierre et Paul*, gez. Vroome, Livorno; *Genou*, gez. Streeth, New York; *Sappemeer*, gez. van der Veen, Montevideo; *Challeuger*, gez. Löbbe, Para; *Effort*, gez. H. Perkins, Charleston; *Eugenie Marie*, gez. Raoult, Frankrijk.

Naar zee vertrokken: *Aurora*, gez. B. Ernst, Leer; *Rose*, gez. Rhodes, Londen; *Pollux*, gez. de Jonge, *Anco*, gez. Giurgevich, *der Fleiss*, gez. Voss, *Clemens*, gez. Persoon, allen naar Newcastle; *Eliza Robson*, gez. Gatiss, Sunderland; *Remembrance*, gez. Truth, Shields; *Halver Gebhard*, gez. Dreier, Bergen; *Familien*, gez. Wagner, op avontuur.

Voor Brussel bestemd: *Elisen*, gez. H. Leonard, Oostzee. Voor Leuven: *Mercur*, gez. Rotgers, Riga.

Binnengekomen, bestemd voor Vlissingen: *François*, gez. J. van Eyk, *Adriana Francisca*, gez. A. van Eyk, beiden van Newcastle.

Handelsberigten.

Overzigt der week.

Rotterdam 19 october.

Hoewel de handel in koffij niet van veel belang is, houden de prijzen zich goed staande en is goed ordinair Java per ceel niet onder 39½ cent te bekomen.

Rijst met vraag tot verhoogende prijzen, zoowel naar ongepeld als gepeld.

Thee stil.

Specerijen zonder eenigen omgang.

Meekrapprijzen.

Avignon 13 october.

Deze week hadden belangrijke omzettingen plaats, en de prijzen stegen op fr. 44 voor rosé wortels, fr. 48 voor palud (18 maanden) en fr. 50 voor dito (30 maanden). Alles wat ter markt kwam, werd opgeruimd. In gemalen ging niets om.

Graanmarkten.

Amsterdam 19 october.

Tarwe en gerst hooger.

Raapolie op 6 weken f 43. Lijnolie op zes weken f 32.

Oostburg 17 october.

Van jarige tarwe was de markt heden weinig voorzien, doch nieuwe was aanmerkelijk meer aangebragt; ook van nieuwe gerst hadden wij vrij wat aanvoer, en er bestond zoo voor nieuwe tarwe als nieuwe gerst vrij wat vraag, waardoor beide artikelen tot hooger prijzen goed konden worden verkocht; men betaalde de jarige tarwe f 14 a f 14,75, nieuwe die zeer veel in kwaliteit verschild f 10, f 11, f 12 en f 13. Nieuwe rogge meest op f 7,50 gehouden doch niet hooger dan f 7 a f 7,25 te verkoopen. Wintergerst f 5,75, f 6, f 6,25 en f 6,40. Haver f 2,75, f 3, f 3 50 en f 3,75. Nieuwe paardeboonen op f 8,50 en koolzazd op f 13 gehouden.

Middelburg 18 october.

Door de drukte van den veldarbeid, was er heden zeer weinig graan ter markt, zoowel uit onze naburige eilanden als ook uit Walcheren, en daar er veel kooplust bestond, en er inzonderheid weinig tarwe werd geveild, zoo heeft men daardoor gaarne 50 cent per mud boven vorigen weekprijs betaald. Puike jarige zeeuwsche tarwe f 15,30. Gewone zeer goede nieuwe dito f 12,50, mindere soorten naar rato. Puike jarige walchersche dito werd door de consumtie f 16, betaald. Puike nieuwe walchersche tarwe voor de zaai f 13,50, voorts puike f 13, mindere soorten f 12,75 a f 12,50. Zeeuwsche rogge naar deugd en kwaliteit van f 7,50 tot f 7 de mud. Gerst zeer weinig ter veil, puike winter- f 6,30, dito zomergerst f 6,10, mindere soorten naar rato. Walchersche groene erwten weinig ter veil, de beste hadden koopers aan f 12,25 en f 12; voor mindere soorten werd f 11 a f 9 geboden; groote erwten f 13 de mud. Nieuwe paardeboonen meer ter veil, maar weinig drooge; men kocht de beste f 8,10 a f 8, voor mindere werd f 7,50 a f 7 geboden; een partijtje jarige bragt f 10 op. Walchersche nieuwe bruineboonen hield men meestal op f 20, aan f 19 zijn enkele partijtjes gekocht. Koolzaad weinig ter veil, men heeft het beste f 12 de mud betaald, afwijkende kwaliteit f 11,50, f 11. Raapolie f 43,75; patent olie f 46; lijnolie f 35 per vat op 6 weken; op kontant f 1 lager.

Gemiddelde marktprijzen.

	per ned. mud.		per ned. mud
Tarwe oude	f 15,30 à f 16,—	Bruineboon .	f 16,— à f 20,—
Dito nieuwe	- 10,50 à - 13,50	Paardeboonen	- 7,75 à - 8,10
Rogge oude	- 6,50 à - 8,25	Gr. erwten .	- 10,— à - 13,—
Gerst wint. .	- 6,— à - 6,30	Witte erwten .	- —,— à - —,—
Dito zom. .	- 5,75 à - 6,—	Kool en raapz.	- 11,— à - 12,50
Boekweit .	- —,— à - —,—	Aardappelen .	- 2,80 à - 3,—
Haver . . .	- 3,50 à - 4,—		per ned. pond.
Witteboon .	- —,— à - —,—	Versche boter	f —,85 à f —,95

Middelprijzen van bakbare tarwe f 14,95 en rogge f 7,60.

Prijzen van effecten.

Amsterdam 19 october.

Nederland.	Certific. Werkelijke schuld	2½ pct.	62⅝
	dito Nationale dito	3 „	75¾
	dito dito dito	4 „	97¾
	Aand. Handelmaatschappij	4½ „	129½
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5 „	101¾
	Certific. Hope & co.	4 „	76⅝
	dito dito 1855, 6de serie	5 „	95¼
	dito	6 „	57½
	Aand. spoorweg		—
	Leening 1860. (contant)	4½ „	91½
Polen.	Schatkistobligatien	4 „	—
Spanje.	Obligatien	1¼ „	39¼
	dito binnenlandsch	3 „	46¾
	Certific. coupons bewijzen		—
	Crediet instelling		—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek	5 „	44⅝
	dito amsterdamsche	5 „	68⅛
	dito nationale	5 „	52¾
	dito 1847/1852	2½ „	24⅛
	Bank actien	3 „	660
Belgie.	Certificaten bij Rothschild	2½ „	—
Portugal.	Obligatien	3 „	44¼
	dito nieuwe	3 „	42¼
Grenada.	dito		14¼
Venezuela.	dito	2½ „	21¼
Illinois.	dito	7 „	91⅝
Mexico.	dito	3 „	21¼

Londen, 18 october, ten 12 ure. Consols 93.

Weenen, 18 oct. (slotprijzen) Metalliek 5 pct. 64,80.

Parijs, 18 oct. (slotpr.) 4½ pct. compt. —,— 3 pct. 69.—.

Middelen van vervoer.

STOOMBOOTDIENST

TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.

Uren van vertrek in October.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Zaturdag	20	's morg.	6 ure.	Zaturdag	20	's morg.	9,45
Zondag	21	„	6	Zondag	21	„	10,30
Maandag	22	„	6	Maandag	22	„	10,30
Dingsdag	23	„	6	Dingsdag	23	„	11,30
Donderdag	25	„	8	Woensdag	24	„	11,30
Vrijdag	26	„	9	Vrijdag	26	„	6 ure.
Zaturdag	27	„	9,30	Zaturdag	27	„	6
Zondag	28	„	10	Zondag	28	„	7
Maandag	29	„	10,30	Maandag	29	„	7
Dingsdag	30	„	11	Dingsdag	30	„	8,30
				Woensdag	31	„	8,30

Uitlotingen.

KK. gepriv. oostenr. crediet instelling voor handel en nijverheid.

Tiende uitloting der aandeelen à fl. 100, op 1 oct. 1860.

Ser. 69 82 93 923 1050 1074 1318 1339 1541 1673 1704 1806 1860 2106 2183 2380 2556 2790 3108 3710 4041 en 4142.

Ser.	No.	Fl.	Ser.	No.	Fl.	Ser.	No.	Fl.
69	9	400	1339	35	3000	2106	47	400
„	20	400	1673	23	400	„	63	3000
„	47	400	„	26	400	„	75	400
„	76	400	„	53	400	2556	27	400
82	32	400	„	82	400	„	37	400
„	38	20000	„	97	400	„	47	2000
„	61	400	1704	21	1000	2790	48	400
„	91	400	„	27	1000	3108	24	1000
93	1	400	1806	1	40000	„	50	1000
„	97	400	„	35	400	„	80	400
1050	95	400	„	84	5000	3710	38	400
1074	11	1000	1860	4	400	„	51	400
1318	28	400	„	17	200000	4041	41	400
„	42	400	„	39	2000	„	76	400
„	63	400	„	75	1000	„	92	400
„	80	5000	„	80	400	4142	7	400
1339	4	400	2106	5	400	„	85	400
„	17	400						

De overige in bovenstaande serien begrepen nommers worden afgelost met fl. 125.

Weldadigheid.

Sinds de vorige opgave is voor de noodlijdenden aan de Hoofdplaat met dankzegging ontvangen door ds. Slotemaker, van M. V. N. f 5, van S. f 1,23½ en van A. f 2, en door den heer Volkrijk Liebert, 15 october f 1, 16 octob. f 5, 17 octob. f 10 en 18 octob. f 20. Zij worden verder ernstig aanbevolen.

Advertentien.

Ondertrouwd:

H. C. BUT, van Vere,

Middelburg, en

den 18 October 1860. J. DE KAM.

Algemeene kennisgeving.

Voorspoedig bevallen van eene welgeschapene DOCHTER H. KREUNER, geliefde Echtgenoot van E. N. F. VAN WULVEN.

Middelburg, 19 October 1860.

Heden overleed alhier, tot diepe droefheid van ons, van den Vriend haars harten en verdere betrekkingen, ten huize van onzen geliefden Vriend Ds. C. C. CALLENBACH, waar zij logeerde, onze dierbare DOCHTER en ÉÉNIG OVERGEBLEVEN KIND MARGARETHA SARA, in den jeugdigen leeftijd van Twee en twintig jaren.

Zij ontsliep kalm en zachtkens, om, zoo wij biddend mogen hopen, tot haren getrouwen Heiland en Zaligmaker te worden opgenomen.

J. W. VADER.

Nijkerk, J. M. VADER,

12 October 1860. geb. VAN DEN BOSCH.

Heden overleed, na een langdurig lijden, Vrouwe CHRISTINA JOHANNA SPRENGER, geboren SCHORER, in den ouderdom van 29 jaren.

Middelburg, 16 October 1860.

Heden ontving ik de voor mij en mijne Kinderen zoo droevige tijding, dat mijn hartelijk geliefde Zoon, PIETER HENDRIK, te Sierra Leone is overleden, in den jeugdigen leeftijd van 23 jaren.

Middelburg, H. P. VAN DER WEELE,

den 17 October 1860. Wed. M. J. HAMAKERS.

Algemeene en bijzondere kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden, zoo binnen als buiten deze Stad.

Serooskerke, 19 October 1860.

Voor de vele bewijzen van deelneming, gedurende de ziekte en na het overlijden van mijnen geliefden Echtgenoot, den WelEerw. Heer N. E. ERNST VETTEN, ondervonden, betuig ik, ook namens mijne Kinderen en Behuwdkinderen, mijn opregten dank.

A. C. JUTTING,

Wed. ERNST VETTEN.

De ondergeteekende J. F. BONTE, te Oostburg, als Curator in de onbeheerde Nalatenschap van GEERTRUIDA LARBOULETH, ook wel genaamd LARBOLETT, eerst gehuwd geweest met WILHELM KLEIN en laatstelijk met LOURENS PEULGER, gewoond hebbende en overleden te Oostburg, brengt ter kennis van daarbij belanghebbenden, dat door hem Rekening en Verantwoording van zijn beheer zal worden afgelegd, op Woensdag den 7 November 1860, des voormiddags ten half 12 ure, ten Kantore van den Notaris J. W. LE NOBEL te Oostburg.

J. F. BONTE.

De COMMISSIE LOON VOOR WERK heeft de eer bij deze aan hare geachte Stadgenooten kennis te geven, dat zij weder eerstdaags een begin maken zal met de rondzending van hare gewone Inteekening-biljetten.

De Commissie heeft geoordeeld dat zij ook nog in het aanstaande wintersaizoen hare werkzaamheden ten nutte van werk vatbare hulpbehoevenden moet voortzetten. Zij neemt alzoo de vrijheid wederom hare Inrigting aan de milde ondersteuning der Ingezetenen aan te bevelen; te meer daar de duurte der Levensmiddelen, de groote werkeloosheid en de vroeg ingevallene koude thans nog wel krachtige hulp schijnen noodig te maken.

De Commissie voornoemd,

A. M. CRAMER, Voorzitter.

HUBERTUS REKKER, Secretaris.

Publieke Verkooping.

Op Maandag den 22 October eerstk., 's middags twaalf ure, zal ten Huize van den Kastelein A. KOOLE, te **Fort Bath**, om *Kontant Geld*, verkocht worden

HET HOL

van een overdekt TJALKSCHIP,

groot 81 Ton, liggende in de Haven. — Informatien te bekomen bij de Heeren DE GROOF en PICK, Expediteurs te Fort Bath.

Op Dingsdag den 23 October 1860, des namiddags ten één ure, zullen op de Wapenkamer ten Raadhuize van Middelburg, *om kontant Geld*, worden verkocht eene partij

OUDE SCHUTTERS KLEEDINGSTUKKEN ENZ.

Deze Goederen zijn aldaar op dien dag, van af des morgens 10 ure, voor een ieder te zien.

NOTARISHUIS.

VERKOOPING op Dingsdag en Woensdag den 30 en 31 October, ten overstaan van den Notaris P. VAN DE GRAFT, van eenen

EXTRA FRAAIJEN EN ZINDELIJKEN INBOEDEL,

bestaande in meest moderne Meubelen,

fraai Porcelein, Kagchels, Franklins, Vuurhaarden; eene collectie **Bloembollen**, eene partij **Laarzen en Schoenen** en veel meer andere Goederen; nader en breeder te adverteren.

Zindelijke Goederen kan men bijbrengen.

L. C. HONDIUS,

Ondernemer van Openbare Verkoopingen,

Taxateur en Boedelschikker.

De Notaris P. VAN DE GRAFT zal op Woensdag den 31 October 1860, des avonds ten zeven ure, in het NEDERLANDSCH LOGEMENT in de Abdij te Middelburg, in het openbaar bij opbod en afslag te koop aanbieden:

EEN HUIS EN ERVE,

staande en gelegen in de Korte Noordstraat, wijk L no. 88. Grondbelasting f 19,93.

Hetzelve is daags vóór en op den verkoopdag, van des voormiddags tien tot des namiddags drie ure, te bezigtigen, op vertoon van een toegangbiljet, te bekomen ten Kantore van bovengenoemden Notaris.

De Notaris TH. VAN UIJE PIETERSE zal op Woensdag den 31 October 1860, des avonds 7 ure, in het HOTEL DE COMMERCE, te **Vlissingen**, presenteren te verkoopen

EEN HUIS EN ERF

te Vlissingen, in de Langezarke, wijk F no. 138. Grondlasten f 7,38. Daags te voren voor een ieder te zien.

GELD OP HYPOTHEEK

wordt, tot billijke Rente, **op handen** aangeboden. *Franco* aanvrage, onder letter B., bij de Boekhandelaars VAN BENTHEM & JUTTING, te Middelburg.

243ste LOTERIJ.

Aan het Kantoor van den gekwalificeerden Collecteur der Staats-Loterij zijn te bekomen **GEDEELTEN** van **LOTEN** voor bovenstaande Loterij, waarvan de trekking der Eerste Klasse zal plaats hebben op den 22 October a. s.

MANUFACTUREN.

GROOTE MARKT, C, 6 en 7.

De ondergeteekenden hebben de eer te berigten, dat zij de nieuwste **Model-Mantels**, **Kleedingstoffen**, **Châls-Long** en **Doeken**, eene collectie **Broderies**, **Handschoenen** enz. in eene ruime keuze hebben ontvangen, alsmede voorzien zijn van Heeren PALETOTS-, PANTALONS- en VESTENSTOFFEN.

WED. P. DEKKER & ZOON.

MANUFACTUREN.

K. BAART.

De nieuwste **MODELLEN** van **Wintermantels** in de meeste verscheidenheid van prijzen, zijn van Maandag ter bezigtiging gesteld.

Ook zijn ontvangen **Kleedingstoffen**, eene mooije sortering in **Garneersels**, **Ceintures** en andere voor het Saizoen geschikte **Nouveautés**.

Langendelft, B 146. K. BAART.

AGENT.

MEN VRAAGT voor MIDDELBURG en Omstreken, voor eene zeer soliede **Brandverzekering-Maatschappij**, Kapitaal f 300,000, **EEN AGENT**, met verpligting een Aandeel te nemen à f 1000 fournissement als guarantie (tegen zeer aannemelijke voorwaarden); de posten van de Nederlandsche Handelmaatschappij zullen mede geteekend worden.

Adres franco, met geteekende Brieven lett. I, bij den Boekhandelaar G. W. TIELKEMEIJER te Amsterdam.

J. B. WALLAGH,

HOF-TANDMEESTER

VAN

Z. M. DEN KONING,

zal eerstdaags te Middelburg arriveren, en te consulteren zijn, betreffende zijn Vak, in het **Hôtel de Flandre**, Langendelft.

Een aankomende **Knecht** of **Leerling** benoodigd bij den Kleermaker HANSSENS, Langevijle.

Bij DE GEBROEDERS ABRAHAMS te Middelburg is van de pers gekomen:

P. LEUPEN,

ELEMENTAIR REKENBOEK.

Kl. 8vo. EERSTE STUKJE f —45, TWEEDE STUKJE f —50.

EEN WOORD TER BEGELEIDING VAN MIJN ELEM. REKENBOEK.

Door den zelfde, kl. 8vo. Prijs f —10.

De schrijver, die thans ten beste geeft wat hij meer dan vijfentwintig jaren heeft op de proef gesteld, heeft getracht dit boek iets meer dan uitsluitend een rekenboek te doen zijn, en de rekenkunst bij haren trapsgewijzen voortgang opzettelijk dienstbaar te maken aan eene algemeene ontwikkeling en leiding der denkkracht.

De Maatschappij Tot nut van 't algemeen heeft voor dit werk, op de laatste algemeene vergadering, aan den schrijver eene premie toegekend.

Van den zelfden schrijver bestaan:

Elementaire Spraakkunst, 1ste stukje, gr. 12°. — Prijs f —50.

Practische handleiding tot het Elementair Teekenen, *derde druk*, met 19 platen, in 4to. Prijs f 1.—

Eerste Leesboekje voor Kinderen, naar aanleiding der leeswijze van den heer P. J. PRINSEN, 5 stukjes, kl. 8vo., *elfentwintigste druk*. Prijs van het 1ste stukje 8 ct. en van de vier volgende en Voorrede, elk 10 cent.

Zes Leestafels in plano, met practische handleiding bij het gebruik. Prijs f 1,50. Idem opgeplakt f 4.—.

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

Bijvoegsel van de Middelburgsche courant.
Zaturdag 20 October 1860.

Staten-generaal.

TWEEDE KAMER.

Wij hebben in de tweede editie van ons vorig nommer kunnen mededeelen, dat woensdag de beraadslaging is ten einde gebragt over de conclusien der commissie tot onderzoek der stukken betreffende het contract Pangka.

Van de conclusie der meerderheid, luidende:

1°. de kamer, na kennis genomen te hebben van de algemeene grondslagen naar welke de gouvernements-suikercultuur, bestemde de fabrikatie van suiker op Java wordt in stand gehouden, handhaaft haar besluit van 11 mei jl., waarbij zij ... verklaard van oordeel te zijn, dat er behoefte bestond om de regels voor de uitgifte van cultuurcontracten in Nederlandsch Indie te stellen door de wet;

2°. de kamer verklaart, dat in de bij missive van 20 julij jl. door den minister van kolonien overgelegde stukken geene gronden gevonden worden, die de overeenkomst van 14 mei 1860 konden aanraden, en dat mitsdien de belangen van den staat door het sluiten daarvan zijn uit het oog verloren;

is het eerste deel dingsdag met 40 tegen 20, en het tweede deel woensdag met 44 tegen 15 stemmen aangenomen.

Thans moeten wij nog nader verslag doen van de discussien.

Dingsdag voerde de heer Mijer het eerst het woord, die aantoonde welk verschil van gevoelen er steeds bestond omtrent de werking van het cultuurstelsel en de magt om daarin wijzigingen te brengen. De beraadslagingen in de kamer bewezen dit voldoende. Aan vroegere discussien had hij geen deel genomen; hij meende vrijheid te hebben om ook zijne zienswijze dienaangaande mede te deelen. De onpartijdigheid bragt dit mede; de vorige aangenomene motie van orde drukte toch alleen de gevoelens van de meerderheid der leden uit. De minister van kolonien had zich verklaard tegen de aanneming van het denkbeeld om de zaak bij de wet te regelen, en de zaak geregeld gelijk nu bekend was, de mogelijkheid van verbetering niet daarbij afsnijdende. Teleurstelling mogt bij sommigen zijn ontstaan, maar dit mogt niet beletten de zaak grondig te onderzoeken, of werkelijk niet in verband met het voorschrift van het regeringsreglement gehandeld was. Het verslag der commissie ging uit van het denkbeeld dat, naar aanleiding van het vroeger voorgevallene, behoefte bestond om het punt bij de wet te regelen. Omtrent de verbindbaarheid van motien van orde wilde hij zich niet verder uitlaten, maar meende dat de minister zich niet gebonden moest achten door eenige motie, wanneer die met zijne overtuiging streed. De kamer mogt haar oordeel uitspreken, maar deelde de regering in dat gevoelen niet, dan moest zij zelfstandig genoeg zijn, om naar eigen overtuiging vooral in koloniale aangelegenheden te handelen.

Hij ging daarop na, welke vrijheid er voor de regering volgens de bepalingen van het regeringsreglement bestond, om hierin te werk te gaan, en trad daarbij in een onderzoek van de wijze waarop art. 56 van dat reglement was vastgesteld, en in welken zin dit alzoo moest worden opgevat. De zaak werd beschouwd, volgens de ervaring van deskundigen, en van mannen van gezag in koloniale zaken — en hier had hij vooral het oog op den heer Baud — niet vatbaar te zijn voor regeling bij de wet. De gevoelens van den laatstgenoemden staatsman deed hij met betrekking tot dit onderwerp en in het bijzonder van het cultuurstelsel uitkomen. Deze had verklaard dat veranderingen in dat stelsel zouden moeten komen, maar dat de regering daarin niet door de werking van groote staatsligchamen moest gehinderd worden. Men zoude hem, spreker, nu kunnen tegenwerpen dat de motie van orde van 11 mei jl. alleen de strekking had om algemeene grondslagen bij de wet vast te stellen. Zoodanige wet geloofde hij niet dat, bij het groot verschil van gevoelen, tot stand zou hebben kunnen komen, wanneer men alleen lette op de omstandigheid, dat daarin van de aanmoediging der vrije cultuur moest gewaagd zijn, terwijl de regering dit punt niet zou hebben kunnen toegeven. Hij voor zich verklaarde vertrouwen genoeg te stellen in den tegenwoordigen minister om volkomen geloof te slaan, als hij verzekerde niet anders te hebben kunnen handelen. Hij geloofde niet dat uit de geschiedenis waarborgen te vinden zijn om het stelsel van vrije cultuur als zoo geheel aannemelijk te doen aanmerken. De ondervinding toch had genoegzaam geleerd, welke teleurstellingen dienaangaande waren ondervonden; hij beroept zich op gebeurtenissen die dit zijn gevoelen staafden. De regeling van zaken als de onderhavige moest met behoedzaamheid, in verband met de omstandigheden plaats hebben, en daarbij de regten van het gouvernement en de regeling van het javasche huishouden niet uit het oog verloren worden. Voorbeelden waren er genoeg aan te halen, welke nadeelige gevolgen het onttrekken van het gouvernementsgezag in vele aangelegenheden na zich sleepte. Dat toezigt behoorde met betrekking ook tot dit onderwerp niet te ontbreken en dit geloofde hij, werd ook bij het regeringsreglement bedoeld. De toekomst zou moeten leeren, wanneer het mogelijk zou wezen het stelsel van vrijen arbeid naar de wenschen van sommigen in te voeren. Hierna onderzocht hij in hoe verre het stelsel van uitbesteding van contracten was aan te raden in verband met de regeling van den minister zelven. Proeven van uitbesteding waren grootendeels mislukt; dit toonde hij in bijzonderheden aan, hebbende hij vroeger als minister reeds doen zien tot welke ongunstige uitkomsten zoodanig stelsel had geleid. Met die ondervinding begreep hij dat de minister er voor had teruggedeinsd om hierin naar den wensch van velen te handelen. Wilde men ook zoodanig stelsel in de wet uitgedrukt hebben, dan geloofde hij niet dat men ook daaromtrent tot eenstemmigheid zou gekomen zijn.

Hij kwam tot de slotsom dat de regeling der suikercultuur geheel overeenstemt met de onderscheidene voorschriften der wet.

Vervolgens behandelde hij het punt der tienjarige verlenging van bestaande suikercontracten, eene zaak die door hen was afgekeurd, die ook hierin het stelsel van uitbesteding hadden willen toegepast zien. In die afkeuring kon hij niet deelen, en hierin steunde hij op het gevoelen van wijlen den heer Baud. Moeijelijk ware het geweest die verlenging te ontzeggen aan hen, met wie de voorwaarde niet was bedongen dat na de expiratie van de overeenkomst uitbesteding zou plaats hebben. Dat niet het geval zijnde, moest de billijkheid medebrengen op de bekende wijze te behandelen. In een onderzoek tredende der bepalingen van de regeling, zag hij daarin niet, gelijk velen meenden, eene verzwaring van het cultuurstelsel, maar veeleer eene overeenstemming met de gevoelens van den stichter van dat stelsel, gevestigd op den staat, waarin de maatschappij van Java zich bevindt. De belangen der bevolking kon hij ook niet toegeven dat bij de nieuwe regeling geschonden waren; in tegendeel waren die, zijns inziens, zeer in het oog gehouden. Den heer Duymaer van Twist in dit deel zijner rede meer bepaaldelijk beantwoordende, kon hij ook niet toegeven dat het gevoelen van dat lid zou overeenstemmen met den inhoud van art. 56 in verband met art. 60 van het regeringsreglement. De geschiedenis van beide artikelen leerde naar zijn gevoelen iets anders, en daarmede kon niet zoo onbepaaldelijk op de vrije cultuur gedoeld zijn. Ook in dat opzigt beriep hij zich op het gezag van den heer Baud, uit wiens geschriften en redevoeringen hij, tot staving van zijne meening, onderscheidene gedeelten aanhaalde. Die staatsman wenschte even zeer als velen hervormingen in het cultuurstelsel te kunnen aangebragt zien; maar vrijen arbeid achtte hij daar niet mogelijk zoo lang de maatschappelijke inrigting op Java mede niet veranderd was. Zonder wijziging daarin, was het stelsel van vrijen arbeid, volgens diens oordeel, eene onuitvoerlijke zaak en was de ontwikkeling der vrije cultuur aan die van het gouvernement te danken. Ook in dit opzigt had de rijkswetgever in de hier aangehaalde artikelen van het regeringsreglement de grootste behoedzaamheid aan den dag gelegd.

Ook de nieuwe regeling droeg daarvan de blijken: zij hield voorschriften in, waarmede hij zich grootendeels kon vereenigen; tegen sommige bepalingen had hij, dit ontkende hij niet, bedenkingen. Zich verplaatsende in den toestand des vaderlands, moest hij erkennen dat de minister de belangen van den staat zeer had behartigd. De regeling zou een krachtige prikkel voor de suikercultuur zijn, en daarmede vele takken van nijverheid bloeijen en de staat worden in staat gesteld vele belangrijke werken uit te voeren. De financiele belangen en die van de bevolking waren daarmede zeer behartigd; het werk van den minister van kolonien zou, hieraan twijfelde hij niet, tot belangrijke uitkomsten leiden.

Daarna heeft de heer van Lynden zich verklaard tegen de conclusie van de overgebleven leden der commissie, en betoogd, dat het rapport was gesteld met hartstogt, dat het zondigde door overdrijving, dat de toon daarvan opgewonden, en dat de conclusie zelve scheen te zijn voortgekomen uit een niet zeer logisch hoofd. Een en ander werd door den spreker met citaten uit het rapport gestaafd.

De heer de Brauw keurde het af dat de meerderheid der commissie niet had goedgevonden, het verslag als naar gewoonte eerst te verzenden aan den minister van kolonien.

De heer Mackay, overigens in vele punten het eens met den heer van Lynden, meende evenwel dat bij de vaststelling van het regeringsreglement had voorgezeten het denkbeeld om vrije cultuur te stellen naast dwangcultuur. Overigens zou de aanneming der conclusie, z. i., volstrekt niet afkeuren de regeling der regering, even min als verwerping die zou goedkeuren. Bij aanneming zou alleen worden herhaald, wat de kamer op 11 mei als haar oordeel had uitgesproken.

De heer Heemskerk Az., die op 11 mei vóór de motie van den heer Wintgens had gestemd, zou nu tegen de conclusie stemmen, omdat de regeling nu dáár was, en het niet aanging nu nog te verklaren, dat de wet de suikercultuur moest regelen.

De heer Wintgens verklaarde voor de conclusie te zullen stemmen met de zelfde bedoeling, waarmede hij den 11 mei jl. zijne motie betreffende dit onderwerp voordroeg. Toen stelde hij de vraag of de uitgifte van contracten bij gunst moest geschieden dan wel naar vaste regelen. Het daarbij te volgen beginsel wilde hij vastgesteld hebben bij eene wet; nu had de regeling plaats gehad zonder waarborgen; hij wenschte eene wet die het hoofdbeginsel vestigde, algemeene billijke grondslagen bevattende met magtiging tot uitvoering van bijzonderheden bij andere maatregelen. In dien zin zou hij voor de conclusie stemmen.

De minister van kolonien kwam terug op de maandag door hem geuite meening nopens de aanneming van de conclusie. Hij had bedoeld dat, na de rede van den heer Duymaer van Twist, zij, die voor de conclusie stemden, implicite op den weg van den vrijen arbeid waren. Hij wilde aannemen, dat de voorstanders van regeling bij de wet dit op bijzondere gronden aandrongen; en dit toonde hij ook in bijzonderheden aan. Hij dankte den heer de Brauw voor de door hem gegeven ophelderingen; eene conclusie als de tegenwoordige was, geloofde hij, eenig in hare soort, zijnde daarbij de gelegenheid afgesneden om schriftelijk inlichtingen te geven. Over de kwestie van den vrijen arbeid was veel voor en tegen gezegd: bij het groot verschil van gevoelen meende hij den wensch te moeten uiten, dat de kamer van haar initiatief gebruik maakte, en trachtte te beslissen in hoe ver het mogelijk was de regeling van het onderwerp bij de wet te doen plaats hebben.

Nadat de heer van Hoevell nog in eene uitvoerige verdediging van het rapport was getreden en nog eenige sprekers het woord hadden gevoerd, werd het eerste deel der conclusie in stemming gebragt, en daarbij met 40 tegen 20 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: van Franck, Luyben, Kien, van Lynden, Nolthenius, Schimmelpenninck, Hoffman, van Asch van Wijck, Elout van Soeterwoude, de Brauw, Begram, Mackay, Heemskerk Az., Mijer, Lycklama à Nyeholt, van Foreest, Hoekwater, Delprat, Taets van Amerongen en de voorzitter.

Ten slotte is in deze zitting met 30 tegen 29 stemmen verworpen een voorstel van den voorzitter om het wetsontwerp op de nieuwe regterlijke inrigting den 23 dezer te behandelen, en de beraadslaging daarover bepaald op 7 november, eerstkomende.

Woensdag voerde de heer Elout van Soeterwoude het eerst het woord over het tweede gedeelte der conclusie. Die spreker vermeende dat, zoo al het besluit, den vorigen dag genomen, volkomen met de bevoegdheid der kamer strookte, dit geenszins het geval was met het thans besprokene. Hij stelde daarom voor „dat de kamer, de inlichtingen gehoord, overgaat tot de orde van den dag."

De heer Thorbecke bestreed die meening echter. De ministerieele verantwoordelijkheid, ook voor het oordeel dat de vertegenwoordiging na onderzoek meent te moeten vellen, brengt dit naar zijne meening mede. Met allen eerbied voor de zelfstandigheid des ministers, wil hij toch geen der regten van de vertegenwoordiging doen verloren gaan, en daartoe behoort in de eerste plaats het regt van goed- of afkeuring. Hij rigtte vervolgens eenige vragen tot den minister, met betrekking tot den loop der besprokene zaak.

De minister van kolonien beantwoordde deze vragen dadelijk, waarop de heer Thorbecke zich echter geenszins bevredigd verklaarde, en volhardde bij zijne meening dat in deze zaak gunst verleend en het algemeen belang niet ter harte genomen was.

Laatstgemeld gevoelen wedersprak de heer Myer andermaal, en hij verzocht den minister de gansche correspondentie over deze zaak over te leggen tot staving, zijner meening.

De heer van Hoëvell betoogde nog nader dat in casu wel degelijk van gunst sprake is.

Nadat de heer van Nispen van Sevenaer nog het verlangen had herhaald om meerdere inlichtingen te bekomen, herhaalde minister van kolonien zijn bezwaar dat hij in casu niet is in staat gesteld om de schriftelijke bezwaren schriftelijk te beantwoorden.

De heer Duymaer van Twist sprak hierop ten gunste der conclusie, en de heer Tutein Nolthenius voor de motie van den heer Elout van Soeterwoude.

Vervolgens ontstaat eenige woordenwisseling over de vraag of laatstbedoelde motie de prioriteit zal hebben. De voorzitter brengt echter het tweede deel der conclusie van de-

commissie eerst in omvraag, en deze wordt aangenomen met 44 tegen 15 stemmen.

Tegen hebben gestemd de heeren van Franck, Hoekwater, Elout van Soeterwoude, van Lynden, Kien, Taets van Amerongen, Schimmelpenninck, Begram, Mackay, van Asch van Wijck, Hoffman, van Foreest, de Brauw, Mijer en de voorzitter.

De vergadering is daarop tot nadere bijeenroeping gescheiden.

Gemeenteraad van Middelburg.

Zitting van 17 october.

Voorzitter de heer Bijleveld van Serooskerke.

Afwezig de heer Lantsheer, en bij de opening ook de heeren van Diggelen, Damme en Lambrechtsen.

De notulen der vorige zitting worden na gedane voorlezing goedgekeurd, en voor kennisgeving aangenomen de mededeeling des voorzitters dat de heer Lantsheer heeft te kennen gegeven deze zitting niet te kunnen bijwonen, uit hoofde van huiselijke omstandigheden.

Geschiedt voorlezing van eene missive van den commissaris des konings in deze provincie, geleidende een mandaat van f 236,38, als aan de gemeente toegekende vergoeding van kosten voor de jongste tienjarige volkstelling. De voorzitter herinnert dat bij een vroeger raadsbesluit aan de wijk- en buurtmeesters voor hunne bemoeijingen is toegekend f 460, terwijl volgens een daartoe betrekkelijk provinciaal blad aan de beambten ter griffie f 78,55, zijnde een cent per biljet, is uitgekeerd, zoodat de gemeente ruim f 300 meer heeft uitgegeven dan zij thans van rijkswege ontvangt. Namens burgemeester en wethouders stelt hij voor, deze missive voorloopig voor kennisgeving aan te nemen, in afwachting of de raad zich nader nog tot de regering zal wenden, met verzoek om verhooging der toelage, in verband met de toezegging door de regering aan de volksvertegenwoordiging gegeven, dat de kosten der volkstelling voor rekening van het rijk zouden komen. Daartoe wordt besloten.

Op eene overgelegde missieve van het gemeentebestuur van 's Hertogenbosch, houdende bereidverklaring om in de verordening op het beurtveer de bepaling op te nemen dat de benoeming tot beurtschipper geen regt tot uitsluitende vaart geeft, wordt de beslissing voorloopig aangehouden.

Geschiedt voorlezing van een brief van mevr. douair. Schorer, houdende mededeeling van het overlijden van haren echtgenoot jhr. mr. J. G. Schorer van St. Philipsland, raadsheer in het provinciaal geregtshof en commissaris der wisselbank. De voorzitter berigt dat deze reeds door burgemeester en wethouders is beantwoord, en hij stelt voor hem aan te nemen voor kennisgeving, overtuigd dat de leden het verlies zullen betreuren van een man, die eenmaal ook in deze vergadering zitting had en de belangen der gemeente behartigde. Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de beraadslaging bij resumtie over het ter vorige zitting door de commissie ad hoc uitgebragt rapport, omtrent de inrigting van de tegenwoordige burgerschool litt. *c.* van den hoofdonderwijzer van Swers, tot tusschenschool. (Zie het verslag der zitting van den gemeenteraad van 10 dezer, opgenomen in het bijvoegsel van no. 123 dezer courant van 13 dezer.) Bij ontwerp besluit worden daarop de verschillende onderdeelen van het voorstel aangenomen, en alzoo bepaald: 1. dat met 1 januarij 1861 de burgerschool *c* van den heer van Swers, wordt overgeplaatst naar het schoolgebouw met onderwijzerswoning op de Wal, en de avondschool vervalt, terwijl het schoolgeld wordt bepaald op f 7,20 per jaar; 2. alsdan wordt ingetrokken de schadeloosstelling voor huishuur, en voor twee jaren wordt gehuurd tegen f 250 het gebouw op de Wal; 3. dat alleen kinderen van ouders die niet zijn aangeslagen in den hoofdelijken omslag voor deze gemeente, op die school worden toegelaten; 4. dat de jaarwedde van den hoofdonderwijzer wordt bepaald op f 900, en voor den tegenwoordigen titularis 20 pct. van de schoolgelden, f 60 voor brand en f 75 voor drie kweekelingen; 5. dat voor twee hulponderwijzers elk f 300 wordt toegelegd; 6. dat van het bestuur van het departement der maatschappij Tot nut van 't algemeen tegen den getaxeerden prijs van f 175, de schoolmeubelen worden overgenomen, en 7. dat voor schoolbehoeften f 200 wordt toegelegd.

De heeren Lambrechtsen en Damme zijn inmiddels ter vergadering gekomen.

Alleen het onder 3. vermelde punt gaf aanleiding tot vrij langdurige discussien. De heer Snouk Hurgronje wenschte aan burgemeester en wethouders bevoegdheid toe te kennen om in sommige gevallen af te wijken van dien regel, daar zijns inziens het geval zich kan voordoen dat een huisvader met een zwaar gezin, hoewel in eene der minste klassen van den hoofdelijken omslag aangeslagen, gaarne voor zijne kinderen van deze school zou gebruik maken.

De heeren Fokker, Siffle, Damme en Snijder verklaren zich met dit gevoelen te vereenigen, terwijl de voorzitter en de overige leden daarin bezwaar zien.

De heer van Visvliet wenschte met behoud van dit beginsel, liever in het algemeen bepaald te zien, dat wanneer meer dan een kind uit het zelfde gezin ter schole gaat, voor de volgende een verlaagd schoolgeld wordt betaald. Hij behield zich voor, zoodanige bepaling alsnog voor te stellen ter opname in de algemeene verordening op de heffing van schoolgelden.

Het voorstel van den heer Snouck Hurgronje werd ten slotte met 8 tegen 7 stemmen verworpen. (Tegen stemden de heeren van de Graft, Caland, van Visvliet, van Uije, van Deinse, Verbrugge, Rekker en de voorzitter.)

Nadat de geheele voordragt met algemeene stemmen was goedgekeurd, worden in omvraag gebragt de door burgemeester en wethouders ontworpene verordening op het lager onderwijs in deze gemeente, een besluit tot heffing van schoolgelden op de onderscheidene gemeente inrigtingen, en eindelijk eene verordening op de invordering dier gelden, in welke stukken thans, na de geheele regeling van het onderwijs, al het reeds vroeger vastgestelde bijeen is genomen, voor zoo veel noodig aangevuld.

De heer van Diggelen komt ter vergadering.

De vorengenoemde conceptbesluiten worden allen met algemeene stemmen aangenomen, nadat op het laatstbedoelde een amendement door den heer van Visvliet was voorgesteld, om voor zoo veel de burgerscholen *a*, *b* en *c* betreft, eene vermindering van schoolgeld te bepalen wanneer meer kinderen dan één uit het zelfde gezin ter school gaan.

Die wijziging werd echter bestreden door den voorzitter, die eensdeels betoogde dat men in billijkheid dan zoodanige bepaling op alle scholen, dus ook de geneeskundige, het gymnasium enz., moest toepasselijk maken, en ten anderen er op wees dat zulks eene vermindering van inkomsten en bij gevolg eene wijziging van de begrooting zou na zich slepen.

Het amendement werd verworpen met 9 tegen 7 stemmen. (Vóór stemden de heeren van Visvliet, Damme, van Diggelen, Snijder, Fokker, van Deinse en Verbrugge.)

Overeenkomstig een voorstel van den voorzitter wordt, in gevolge de ter vorige zitting ingekomene missive van commissarissen over het weduwen- en weezenfonds voor gemeenteambtenaren en bedienden, besloten dezen uit te noodigen om een geheel nieuw reglement voor dat fonds te ontwerpen, ter nadere goedkeuring door den raad.

Wordt gelezen een verzoek van Agelink van Renterghem & comp., alhier, om nog 150 vierkante el gemeentegrond aan den Pottebakkerscingel tegen f 3,50 per jaar in erfpacht te bekomen ter bewaring van grind. Daarop is reeds verslag uitgebragt door den gemeentebouwmeester, en de ontworpene staat, benevens het besluit waarbij dat gedeelte grond aan de openbare dienst onttrokken wordt, zijn met algemeene stemmen vastgesteld, onder nadere goedkeuring van gedeputeerde staten.

De openbare zitting wordt hierop voor een half uur geschorst.

Bij de heropening is aan de orde de regeling der jaarwedde van den docent in de nieuwe talen bij het gymnasium, welke op f 200 wordt bepaald.

De heer Fokker maakt van die gelegenheid gebruik om te wijzen op de kostbare inrigting van het gymnasium, waarvan slechts een tiental leerlingen tegenwoordig gebruik maakt. Wanneer er geen vooruitzigt bestaat op belangrijke vermeerdering van dat getal, zou hij gaarne in overweging geven om de inrigting op kleinere schaal te doen plaats hebben, al ware het door haar eenvoudig weder tot het karakter van latijnsche school te doen terugkeeren.

De voorzitter erkent dat het getal leerlingen zeer gering is, doch hij vleit zich dat dit thans zal toenemen en zou het bejammeren wanneer men zou moeten overgaan tot vermindering. Hij is echter bereid, ook in zijne betrekking van president-curator, dit punt in overweging te nemen.

Hierop worden in omvraag gebragt en zonder beraadslaging eenparig goedgekeurd, de begrooting voor de dienstdoende schutterij, bedragende de toelage uit de gemeentekas f 2180; die voor het bestuur der godshuizen, en die voor het burgerlijk armbestuur, de laatste met een subsidie van f 34,245 en bedragende in ontvang en uitgaaf f 46061,05 ½.

De voorzitter doet bij laatstgemelde begrooting opmerken dat het bedrag van het subsidie waarschijnlijk tot aanmerkingen zal leiden bij gedeputeerde staten, met welk collegie reeds sedert geruimen tijd te dier zake eene correspondentie aanhangig is, waarbij aangedrongen wordt op vermindering van dat subsidie. Spreker gelooft echter dat de bezuinigingen, welke bij eene geheele reorganisatie van het armwezen alhier zouden aan te brengen zijn, van de andere zijde geenszins aanbeveling verdienen. Daaronder zou behooren, het weigeren van de thans onverpligt verstrekte geneeskundige bedeeling aan niet bedeelde lidmaten van eenig kerkgenootschap, de opname van personen in het Oudemannenhuis, en de opzending van weezen naar de kolonien der Maatschappij van weldadigheid, drie zaken die uit het oogpunt van gezondheidsbelang der ingezetenen, de zedelijkheid enz., in geenendeele aanbevelenswaardig voorkomen.

Ten slotte wordt het maximum van in het jaar 1861 voor rekening der gemeente te verplegen personen in het ziekenhuis, vastgesteld op 70, met inbegrip van 12 epileptici.

Thans wordt de gemeentebegrooting voor 1861 in behandeling genomen, aanvangende met de uitgaven.

Het artikel jaarwedden van ambtenaren en bedienden ter secretarie wordt op f 6075 gebragt, conform advies der commissie van financien, en waardoor tevens is goedgekeurd de verhooging der jaarwedde van den hoofdcommies met f 100. Jaarwedden leeraars, onderwijzers enz. wordt van f 24,657 gebragt op f 24,982, in verband met de regeling van het onderwijs. Bij idem van dienaars van policie f 3400 wordt besloten, in overeenstemming met het daaromtrent in het rapport aangevoerde, burgemeester en wethouders uit te noodigen eene algemeene herziening te bewerkstelligen van alle bezoldigingen.

Ten slotte wordt het laatste artikel van hoofdstuk III, kaaimuur aan den Kousteenschendijk van f 2370 op f 1770 gebragt, en voorts in hoofdstuk VIII de vereischte wijzigingen gebragt, ten gevolge der jongste besluiten betrekkelijk het onderwijs enz., en daaraan toegevoegd f 12 voor kosten van geneeskundig onderzoek der dienstpligtigen voor de brandspuit, waarna overgegaan wordt tot de behandeling der ontvangsten.

Conform het verlangen der commissie van financien wordt voor memorie uitgetrokken een post voor huur der gebouwen van de regtbank enz.

De eenige post die tot discussie aanleiding geeft, was het artikel van f 1000, uitgetrokken als opbrengst van te rooijen boomen. De heer Lambrechtsen deed daarbij het voorstel om de boomen op de begraafplaats, en de heer Verbrugge om eenige op de Rouaansche kade nog te bewaren, welke beide voorstellen werden verworpen.

Ten slotte wordt de begrooting in haar geheel vastgesteld na het ondergaan van de verschillende wijzigingen, op een bedrag van f 252,526,43 ½ in ontvang en uitgaaf.

De voorzitter geeft te kennen dat bij hem, met inachtneming van het voorgeschrevene bij het reglement van orde, schriftelijk is ingekomen een voorstel van de leden Damme, Fokker en van Deinse, waarvan door den secretaris voorlezing geschiedt. Daaruit blijkt dat die leden, uit aanmerking van het gewigt dat er naar hunne meening voor de ingezetenen gelegen is, om algemeen te worden in kennis gesteld met de van het gemeentebestuur uitgaande officieele stukken, voorstellen dat de raad de Middelburgsche courant bestemme tot de officieele opname dier stukken, en eene commissie uit zijn midden benoeme om te dier zake met de uitgevers van die courant in overleg te treden.

De voorzitter maakt opmerkzaam op de 2e alinea van art. 22 van het reglement van orde, luidende „de vergadering besluit of het voorstel in behandeling zal worden genomen of niet."

Hij brengt zulks daarop in omvraag, en daarbij verklaren zich 7 stemmen vóór en 9 tegen, zoo dat beslist is dit voorstel niet in behandeling te nemen.

Vóór stemden de heeren van de Graft, van Uije, Siffle, Snijder, Damme, Fokker en van Deinse.

De openbare zitting wordt hierop gesloten.

[illegible]